

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW W
KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a

Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04

E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn.30.11.2001r.

RKT-561-s-06/01/MF

Decyzja nr RKT- 36/2001

Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 9 w związku z art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319), po rozpatrzeniu sprawy wszczętej na wniosek z dnia 04.06.2001r., uzupełniony pismem z dnia 21.07.2001r., wniesiony przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Pszczynie, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje się, że działania Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowego i Energetyki Ciepłej „Wolter” Sp. z o.o. ul. Przemysłowa 6, 43-225 Wola, stanowią praktykę ograniczającą konkurencję i nakazuje się temu przedsiębiorcy zaniechanie stosowania w/w praktyki, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących mu nieuzasadnione korzyści w ten sposób, że pobiera on od kontrahentów będących w zwłoce z zapłatą należności za dostarczoną wodę dodatkową opłatę w wysokości 10 PLN tytułem zwrotu kosztów pisemnego upomnienia.

Uzasadnienie

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach w dniu 18.06.2001r. wpłynął wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Pszczynie (zwanego dalej Rzecznikiem) o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno - Usługowemu i Energetyki Ciepłej „Wolter” Sp. z o.o. w Woli (zwana dalej Spółką). W uzasadnieniu Rzecznik stwierdził, iż Spółka z dniem 01.04.2000r. wprowadziła opłaty w wysokości 10 PLN tytułem kosztów windykacji należności za każde wystawione wezwanie do zapłaty. Powoduje to, że odbiorcy wody pozostający w zwłoce z zapłatą należności obciążani są podwójnie, tj. zobowiązani są do zapłaty odsetek za zwłokę oraz kosztów upomnień w wysokości 10 PLN. Stanowi to zdaniem Rzecznika naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999r. Nr 52, poz. 547 ze zmian. Dz.U. z 2000r. Nr 31, poz.381; Nr 60, poz. 704). Spółka zajmuje pozycję dominującą na lokalnym rynku dostaw wody i nie spotyka się z konkurencją innych podmiotów, co powoduje, że nadużywając zajmowanej przez siebie pozycji na rynku stosuje praktykę monopolistyczną polegającą na narzucaniu odbiorcom wody uciążliwych warunków umów przynoszących jej nieuzasadnione korzyści. Pozycja Spółki powoduje, że odbiorcy wody nie mając wyboru zostali poddani podwójnemu obciążaniu za nieterminowe regulowanie należności. Faktem jest, że w obowiązującym prawie materialnym nie został sformułowany zakaz naliczania kosztów upomnień, to jednak art. 481 § 1 K.c. jednoznacznie

wskazuje na jedyną sankcję za opóźnienie się dłużnika w spełnieniu świadczenia pieniężnego, jaką jest obowiązek płacenia odsetek. Tymczasem Spółka ustalając koszty upomnień nie rezygnując przy tym z naliczania odsetek za zwłokę, zastrzega sobie dodatkową korzyść w postaci „kar umownych”.

W uzupełnieniu wniosku z dnia 21.07.2001r. jako podstawę złożenia wniosku Rzecznik wskazał art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Ponadto wskazał, że na terenie Gminy Miedzna oprócz Spółki działalność gospodarczą polegającą na dostawie wody prowadzi również Gminny Zakład Inżynierii Komunalnej z siedzibą w Górze. Zakład ten zajmuje się zaopatrzeniem w wodę (...) osób w sołectwach Góra, Gilowice, Frydek, Miedzna, Grzawa. Spółka zaopatruje (...) osób z sołectwa Wola – na obszarze tego sołectwa nie działają inni przedsiębiorcy zajmujący się zaopatrzeniem w wodę.

Zdaniem Rzecznika brak konkurencji ze strony innych dostawców wody dowodzi, że Spółka zajmuje na rynku pozycję dominującą. Wykorzystując zajmowaną pozycję na rynku Spółka stosuje praktyki ograniczające konkurencję, polegające na narzucaniu odbiorcom wody uciążliwych warunków umów przynoszących jej nieuzasadnione korzyści. Czynnikiem dominacji powoduje, że odbiorcy wody nie mając wyboru, zostali poddani podwójnemu obciążeniu za nieterminowe regulowanie należności. Z posiadanych przez Rzecznika informacji wynika, że Spółka ma wyłączność w zaopatrzeniu w wodę odbiorców z obszaru sołectwa Wola, z uwagi na odrębne doprowadzenie wody z sieci Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów; dysponuje ona swoimi przepompowniami spełniając przy tym wszystkie warunki określone w prawie wodnym i budowlanym.

W związku z wnioskiem Rzecznika, organ antymonopolowy wszczął postępowanie wyjaśniające, którego wyniki pozwoliły na ustalenie, że Spółka zajmuje pozycję dominującą na rynku oraz, że sprawa ma charakter antymonopolowy, co uzasadnia wszczęcie postępowania antymonopolowego.

W dniu 30.07.2001r. organ antymonopolowy wszczął postępowanie antymonopolowe z wniosku Rzecznika, w sprawie nakazania zaniechania przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowe i Energetyki Ciepłej „Wolter” Sp. z o.o., nadużywania pozycji dominującej na rynku poprzez narzucanie przez w/w przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów przynoszących mu nieuzasadnione korzyści w ten sposób, że pobiera on od kontrahentów będących w zwłoce z zapłatą należności za dostarczoną wodę dodatkową opłatę w wysokości 10 PLN tytułem zwrotu kosztów pisemnego upomnienia, co może stanowić praktykę ograniczającą konkurencję, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W toku postępowania wyjaśniającego oraz antymonopolowego Spółka stwierdziła co następuje.

Rozliczenia za dostarczoną przez Spółkę wodę odbywają się w ten sposób, że koszty wody pokrywane są przez odbiorcę w formie opłaty zaliczkowej ustalonej na podstawie średniego jej zużycia. Podstawą rozliczenia kosztów dostawy wody stanowią wskazania wodomierzy indywidualnych zamontowanych u odbiorców, które są rozliczane w okresie rozliczeniowym nie dłuższym niż 12 miesięcy pomiędzy kolejnymi odczytami wodomierzy.

Dokumentem rozliczeniowym za dostawę wody są blankiety książeczek opłat z wodę, które odbiorca otrzymuje bezpłatnie. Odbiorca zobowiązany jest do wnoszenia opłat za wodę w terminie do 20 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. Po każdym odczycie wskazań wodomierzy, odbiorca otrzymuje rozliczenie za pokwitowaniem lub listem poleconym, które powinien rozliczyć w ciągu 30 dni od momentu otrzymania.

W sytuacji nie dokonania przez odbiorcę rozliczenia w wyznaczonym terminie, wysyłane jest do odbiorcy upomnienie pisemne ponagląjące do zapłaty należności. Koszty upomnienia są niezależne od roszczeń odsetkowych i obejmują one koszt sporządzenia upomnienia oraz koszt jego wysłania drogą pocztową. Żądanie zwrotu kosztów upomnienia nie jest karą za opóźnienie (karą są tylko odsetki), ale żądaniem pokrycia dodatkowych kosztów związanych

ze sporządzeniem i wysyłką upomnienia.

Opłaty za koszty związane z upomnieniem, dostarczanego odbiorcy, który zalega z zapłatą za otrzymaną wodę obowiązują od dnia 27.03.2000r. Na opłatę w wysokości 10 PLN składają się następujące koszty: sporządzenie (wystawienie) wezwania – 4 PLN, dystrybucja wezwania – 6 PLN. Czynności składające się na sporządzenie wezwania obejmują: sprawdzenie przez pracownika w dokumentacji księgowej wysokości zadłużenia, obliczenie zadłużenia, wypełnienie druku upomnienia i przygotowanie go do wysyłki. W skład czynności związanych z przygotowaniem do wysyłki i wysyłką upomnień wchodzi: sprawdzenie prawidłowości redakcji upomnienia, kopertowanie upomnienia i adresowanie kopert, wpis do książki nadawczej, ekspedycja upomnienia na pocztę wraz z opłatą kosztów przesyłki pocztowej w urzędzie pocztowym.

W kalkulacji ceny opłat za wodę koszty upomnień nie są i nie były elementem kalkulacyjnym ceny wody, natomiast są i były rodzajowym składnikiem kosztów w grupie inne koszty rodzajowe i pozostają nadal tym składnikiem. Dodatkowe wezwanie do zapłaty dla odbiorców wody, którzy nie uregulowali w terminie określonych w rozliczeniu swoich zobowiązań wysyłane są w formie listu poleconego.

W oparciu o zgromadzony w postępowaniu materiał dowodowy organ antymonopolowy ustalił co następuje.

Na terenie Gminy Miedźna funkcjonują dwaj przedsiębiorcy zajmujący się zaopatrywaniem odbiorców w wodę tj. Gminny Zakład Inżynierii Komunalnej z siedzibą w Górze oraz Spółka. Na terenie sołectwa Wola działalność powyższą prowadzi wyłącznie Spółka, która zaopatruje w wodę około (...) osób (około (...) odbiorców). Dostawa wody do odbiorców odbywa się na podstawie umowy, której wzorzec załączony został do akt postępowania (karta nr 31). Zgodnie z § 10 ust. 8 w/w umowy, odbiorca zobowiązany jest do wnoszenia opłat za wodę w wysokości ustalonej przez Spółkę w rozliczeniu, w terminie do 20 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. Od opłat wnoszonej po tym terminie naliczane będą odsetki za zwłokę w wymiarze ustawowym.

Począwszy od 27.03.2000r. Spółka zaczęła od odbiorców, którzy zalegają z zapłatą za otrzymaną wodę pobierać dodatkową opłatę w wysokości 10 PLN tytułem kosztów windykacji należności na podstawie Decyzji Zarządu Spółki nr 235/II/00. W dniu 5.04.2001r. Zarząd Spółki podjął Decyzję nr 263/II/01 zgodnie z którą odbiorcy pozostający w zwłoce obciążeni są opłatą w wysokości 10 PLN tytułem zwrotu kosztów związanych ze sporządzeniem i dostarczeniem dodatkowego wezwania do zapłaty (upomnienia). Z informacji podanych przez Spółkę wynika, że pobrała ona opłatę w wysokości 10 PLN od około (...) odbiorców.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach przeprowadził badanie rynku 10 przedsiębiorstw wodociągowych z terenu swojej właściwości miejscowej, którego celem było ustalenie okoliczności związanych z pobieraniem od dłużników opłat z tytułu przesyłanych do nich pisemnych upomnień ponagających do zapłaty należności za dostarczoną wodę (sygn. akt RKT-4003/02/01/MF).

Pięciu przedsiębiorców wysyłając do dłużników (odbiorców wody) pisemne upomnienia zawierające wezwania do zapłaty należności za dostarczoną wodę nie obciąża ich dodatkowo kosztami (opłatami) sporządzenia i przesłania tych wezwań. Odbiorcy pozostający w zwłoce z zapłatą należności za dostarczoną wodę zobowiązani są wyłącznie do zapłaty odsetek ustawowych. Koszty wysyłania upomnień (wezwań do zapłaty) obciążają następujące koszty rodzajowe: zużycie materiałów (papier, koperty), usługi obce (usługi pocztowe), wynagrodzenia (wynagrodzenia pracowników działu rozliczeń z odbiorcami) oraz świadczenia na rzecz pracowników (składki na ubezpieczenie społeczne pracowników działu rozliczeń z odbiorcami).

Jeden przedsiębiorca wysyłając do dłużników za pośrednictwem poczty pisemne wezwania

do zapłaty (upomnienia) nie pobiera od nich dodatkowych opłat. Koszty w/w przesyłek pocztowych rejestrowane są na koncie pozostałe usługi materialne i stanowią one element planu kosztów, które są podstawą kalkulacji ceny wody. W przypadku odbiorców pozostających w przewlekłej zwłoce z zapłatą należności za dostarczoną wodę wezwania do zapłaty doręczane są dłużnikowi osobiście przez pracowników Spółki. Wówczas dłużnicy obciążani są kosztami doręczenia upomnienia w wysokości 4 PLN.

Czterech przedsiębiorców wysyłając do dłużników (odbiorców wody) pisemne upomnienia zawierające wezwania do zapłaty należności za dostarczoną wodę obciążają ich dodatkowo kosztami (opłatami) sporządzenia i przesłania tych wezwań w wysokości od 3 do 7 PLN. Dwóch spośród w/w przedsiębiorców obciąża dłużników wyłącznie kosztami opłaty pocztowej. Pozostałych dwóch przedsiębiorców oprócz kosztów opłaty pocztowej obciąża dłużników kosztami sporządzenia upomnień.

W związku z powyższym można stwierdzić, że zdecydowana większość badanych przedsiębiorców (8) nie pobiera od dłużników opłat z tytułu przesyłanych do nich pisemnych upomnień ponagających do zapłaty należności za dostarczoną wodę bądź też pobiera tylko opłatę odpowiadającą kosztom nadania listu poleconego na poczcie.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny organ antymonopolowy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów działania organu antymonopolowego mające na celu ochronę interesów konsumentów i przedsiębiorców podejmowane są w interesie publicznym. Interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie powinien on być ustalany i konkretyzowany. Organ antymonopolowy powinien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej – art. 7 K.p.a. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, dostrzeżony przez nie określoną z góry liczbę osób. Naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą antymonopolową dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, jak i wtedy, gdy działania te wywołują inne niekorzystne zjawiska. Stąd też, podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przepisów ustawy antymonopolowej winno być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes jednostki, czy też grupy.

Wszyscy odbiorcy, którzy pozostawali w zwłoce z zapłatą należności zostali wprost dotknięci praktyką Spółki polegającą na pobieraniu od nich dodatkowej opłaty w wysokości 10 PLN tytułem zwrotu kosztów pisemnego upomnienia. Pozostali kontrahenci Spółki również narażeni są na stosowanie wobec nich praktyki ograniczającej konkurencję, która uzewnętrzni się w sytuacji, gdy pozostaną oni w zwłoce z zapłatą należności. Tak więc, w niniejszej sprawie w związku ze stosowaniem przez Spółkę praktyki ograniczającej konkurencję naruszony, bądź też w bezpośredni sposób zagrożony został interes wszystkich bez wyjątku jej kontrahentów, a więc interes ogólny, powszechny.

Ponadto jak wyżej wskazano ustawa antymonopolowa określa cel przyjęty w jej regulacji, jakim jest zapewnienie rozwoju konkurencji, ochrony przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk ograniczających konkurencję oraz ochrona interesów konsumentów. Tak określony cel ustawy wskazuje na jej publicznoprawny charakter. Ustawa znajduje zastosowanie wówczas, gdy zagrożony lub naruszony jest interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego. Naruszenie przez przedsiębiorcę zakazu nadużywania pozycji dominującej zawartego w ustawie antymonopolowej związane jest więc z naruszeniem interesu publicznoprawnego.

Tak więc, w świetle powyższych wywodów, w niniejszym postępowaniu mamy do czynienia z naruszeniem interesu publicznoprawnego przez Spółkę, co uzasadnia ocenę jej zachowania

na rynku w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy antymonopolowej za praktykę ograniczającą konkurencję uznaje nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym, które polega na narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów przynoszących mu nieuzasadnione korzyści.

W niniejszym postępowaniu praktyka ta miałaby przejawiać się w tym, że Spółka narzuca uciążliwe warunki umów swoim kontrahentom przynoszących jej nieuzasadnione korzyści w ten sposób, że pobiera od kontrahentów będących w zwłoce z zapłatą należności za dostarczoną wodę dodatkową opłatę w wysokości 10 PLN tytułem zwrotu kosztów pisemnego upomnienia.

Podstawowym warunkiem dla zaistnienia tej praktyki jest, aby przedsiębiorca ją stosujący zajmował na rynku właściwym pozycję dominującą. W sprawie będącej przedmiotem niniejszego postępowania ustalono, że Spółka zajmuje pozycję dominującą na rynku dostaw wody w sołectwie Wola. Jest tzw. monopolistą naturalnym, co wynika z faktu sieciowego charakteru urządzeń służących do dostarczania wody. Tak więc Spółka podlega wszystkim ograniczeniom wynikającym z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ponadto praktyka polegająca na narzucaniu uciążliwych warunków umów przynoszących przedsiębiorcy narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści ma miejsce jedynie w razie łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- narzucanie warunków umowy kontrahentowi,
- uciążliwy charakter warunków tej umowy,
- osiągnięcie nieuzasadnionych korzyści przez przedsiębiorcę stosującego te praktyki.

Jeżeli chodzi o narzucanie warunków umowy to działanie to cechuje się jednostronnością i przymusem towarzyszącym jego wykonywaniu. Warunki umowy są narzucane dzięki zajmowaniu przez danego przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku i wykorzystywanie jej w związku z posiadaną siłą rynkową. W niniejszej sprawie Spółka będąca dostawcą wody działa w ramach tzw. monopolu naturalnego. Dysponuje zatem potencjałem niezbędnym do narzucenia swoim kontrahentom warunków umów. Dysponowanie siłą rynkową umożliwiającą narzucanie warunków umów nie przesądza, że z takim narzuceniem mamy do czynienia w każdym z przypadków. W niniejszej sprawie obciążanie kontrahentów pozostających w zwłoce z zapłatą należności dodatkową opłatą w wysokości 10 PLN nastąpiło bez akceptacji ze strony odbiorców. Wraz z wprowadzeniem przedmiotowej opłaty nie dokonano zmiany umów o dostawę wody łączących strony. Spółka wprowadziła ją wyłącznie w drodze decyzji swojego Zarządu, nie uzgadniając tego ze swoimi odbiorcami. Stąd też powyższy warunek umowny zaczął obowiązywać we wzajemnych stosunkach pomiędzy stronami umowy, bez formalnego umieszczenia jego zapisu w obowiązującej umowie. Z powyższego wynika, że kontrahenci Spółki nie mieli żadnego wpływu na ustalenie dodatkowej opłaty w wysokości 10 PLN, została ona im narzucona arbitralną decyzją Spółki. Pomimo interwencji w tej sprawie przez Rzecznika (karta nr 50) Spółka nie zmieniła swojego postępowania w przedmiotowej kwestii.

Uciążliwy charakter warunków umowy.

Z praktyki orzeczniczej Sądu Antymonopolowego wynika, że za uciążliwy warunek umowy należy uznać każdy warunek oznaczający dla jednej ze stron ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Należałoby tutaj rozważyć, czy w sytuacji istnienia wolnej konkurencji Spółka byłaby w stanie wynegocjować kwestionowane postanowienia umowy, czy też byłoby to niemożliwe. W niniejszej sprawie należałoby rozważyć, czy obowiązek wnoszenia przez odbiorców pozostających w zwłoce z zapłatą należności dodatkowej opłaty w wysokości 10 PLN jest dla tych odbiorców uciążliwy i stanowi dla nich

ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju.

Zgodnie z art. 481 § 1 K.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W § 10 pkt 8 umowy o dostawę wody strony postanowiły, że od opłat wnoszonych po terminie określonym w umowie odbiorca jest zobowiązany uiścić na rzecz dostawcy wody odsetki ustawowe.

Z treści art. 481 § 3 K.c. wynika również dodatkowo uprawnienie wierzyciela, zgodnie z którym oprócz roszczenia o zapłatę odsetek przysługuje mu roszczenie o naprawienie szkody na zasadach ogólnych. Przede wszystkim zastosowanie znajduje tu art. 471 K.c. zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Tak więc, w świetle w/w przepisów Spółka ma prawo pobierać od swoich dłużników odsetki ustawowe oraz żądać naprawienia szkody na zasadach ogólnych, co wiąże się z koniecznością wystąpienia przesłanek zawartych w art. 471 K.c. Spółka nie ma prawa pobierania od swoich kontrahentów kar umownych na podstawie art. 483 § 1 K.c., gdyż przepis ten znajduje zastosowanie wyłącznie w stosunku do zobowiązań niepieniężnych. Taką interpretację potwierdza stanowisko Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 12.05.1997r. sygn. akt I CKN 114/97).

W przedmiotowej sprawie Spółka pobiera od swoich kontrahentów dodatkową opłatę w wysokości 10 PLN (niezależnie od pobierania odsetek ustawowych) motywując to faktem ponoszenia kosztów związanych z wysyłką upomnień. Opłata ta została wprowadzona decyzją Spółki w ryczałtowej wysokości 10 PLN, bez uzgodnienia z kontrahentami zarówno samego jej wprowadzenia, jak i jej wysokości. Podkreślić należy, że w toku postępowania antymonopolowego Spółka nie wykazała, by koszty związane z wysyłką upomnień (a więc zaistniała po jej stronie szkoda) uzasadniały pobieranie opłaty w wysokości 10 PLN od każdego odbiorcy pozostającego w zwłoce z zapłatą należności.

Jako elementy kosztów składających się na opłatę w wysokości 10 PLN, Spółka wskazała na: sporządzenie (wystawienie) wezwania – 4 PLN, dystrybucję wezwania – 6 PLN.

Zdaniem Spółki czynności składające się na sporządzenie wezwania obejmują: sprawdzenie przez pracownika w dokumentacji księgowej wysokości zadłużenia, obliczenie zadłużenia, wypełnienie druku upomnienia i przygotowanie go do wysyłki. W skład czynności związanych z przygotowaniem do wysyłki i wysyłką upomnień wchodzi natomiast: sprawdzenie prawidłowości redakcji upomnienia, kopertowanie upomnienia i adresowanie kopert, wpis do książki nadawczej, ekspedycja upomnienia na pocztę wraz z opłatą kosztów przesyłki pocztowej w urzędzie pocztowym

W odniesieniu do elementu kosztów w wysokości 4 PLN (sporządzenie wezwania) należy stwierdzić, iż nie znajdują one pokrycia w faktycznie ponoszonych kosztach przez Spółkę. W ramach normalnego funkcjonowania przedsiębiorstwa jego pracownicy kontrolują stan środków finansowych oraz ustalają ewentualne należności i zobowiązania, nie są to więc dodatkowe czynności powodujące wzrost kosztów funkcjonowania danego przedsiębiorcy. Spółka w swojej działalności korzysta z komputerów oraz odpowiedniego oprogramowania (karty nr 53, 78), stąd też obliczenie zadłużenia, wypełnienie druku upomnienia oraz przygotowanie go do wysyłki nie wymaga dużego nakładu czasu i pracy ze względu na zastosowane rozwiązania techniczne. Spółka nie utworzyła nowego stanowiska pracy, które zakresem obowiązków obejmowałoby w/w czynności. Wykonują je dotychczasowi pracownicy Spółki. Z powyższego wynika więc, że koszt z tytułu sporządzenia wezwania nie występuje w wysokości 4 PLN.

W odniesieniu do elementu kosztów w wysokości 6 PLN (przygotowanie do wysyłki i

wysyłka upomnień) również należy stwierdzić, iż nie znajdują one pokrycia w faktycznie ponoszonych kosztach przez Spółkę

Spółka wysłała upomnienia do odbiorców w formie listu poleconego, którego aktualny koszt wynosi 3 PLN. W ramach normalnego funkcjonowania Spółki jej pracownicy udają się na pocztę w celu wysyłki korespondencji, stąd też w przedmiotowej sprawie nie zachodzi konieczność delegowania na pocztę dodatkowego pracownika w celu wysyłki upomnień, mogą bowiem zostać wysłane razem z pozostałą korespondencją.

Czynności związane z umieszczeniem upomnienia w kopercie, zaadresowaniem koperty oraz dokonaniem wpisu w książce nadawczej należą do zwykłego zakresu obowiązków pracownika zajmującego się w danym przedsiębiorstwie nadawaniem przesyłek. Jakkolwiek wymagają one pewnego nakładu czasu i pracy, to koszt 3 PLN jest do niego niewspółmierny.

Ponadto jak to ustalono w toku badania rynku, zdecydowana większość badanych przedsiębiorców (8) nie pobiera od dłużników opłat z tytułu przesyłanych do nich pisemnych upomnień ponagających do zapłaty należności za dostarczoną wodę bądź też pobiera tylko opłatę odpowiadającą kosztom nadania listu poleconego na pocztę.

Z powyższego wynika więc, że Spółka pobierając od odbiorców pozostających w zwłoce z zapłatą należności dodatkową opłatę w wysokości 10 PLN, pobiera od nich swego rodzaju „karę umowną” nie znajdującą pokrycia w ponoszonych przez Spółkę kosztach. Dlatego też należy stwierdzić, iż wnoszenie przez odbiorców pozostających w zwłoce z zapłatą należności dodatkowych opłat w wysokości 10 PLN jest dla nich uciążliwe.

Nieuzasadnione korzyści.

Jeśli chodzi o byt praktyki ograniczającej konkurencję z art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy antymonopolowej to ostatnią z przesłanek warunkujących naruszenie tego przepisu jest to, aby przedsiębiorca posiadający co najmniej pozycję dominującą na rynku osiągał nieuzasadnione korzyści. Są one odpowiednikiem uciążliwych warunków narzuconych kontrahentowi w relacji ekwiwalentności wzajemnych świadczeń uczestników umowy. Nieuzasadnione korzyści określają sytuację korzystniejszą od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju.

Jak wykazano to powyżej Spółka pobierając od odbiorców pozostających w zwłoce z zapłatą należności dodatkową opłatę w wysokości 10 PLN, pobiera od nich swego rodzaju „karę umowną” nie znajdującą pokrycia w ponoszonych przez Spółkę kosztach. Niewątpliwie po stronie Spółki powstają pewne koszty związane z wysyłką upomnień do odbiorców (np. koszt nadania przesyłki na pocztę, który obecnie wynosi 3 PLN), jednakże większa część wskazanych przez Spółkę kosztów nie powstaje, albo powstaje w znacznie niższej wysokości. Spółka nie utworzyła nowego stanowiska pracy, w związku z koniecznością przygotowywania i wysyłania upomnień do odbiorców, a zadania te wykonują pracownicy Spółki w ramach swoich obowiązków zawodowych. Uzasadnione jest zatem twierdzenie, że Spółka osiąga nieuzasadnione korzyści pobierając opłatę w wysokości 10 PLN z tytułu przygotowania i wysyłania upomnień do swoich dłużników dlatego, że ustalenie powyższej opłaty w wysokości 10 PLN nie znajduje pokrycia w ponoszonych przez Spółkę dodatkowych kosztach związanych z powyższymi czynnościami.

Spełnione zostały więc wszystkie niezbędne przesłanki do stwierdzenia stosowania przez Spółkę praktyki ograniczającej konkurencję określonej w art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy antymonopolowej. Stąd należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji stronom służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego – za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia niniejszej decyzji.